

Vydává federální ministerstvo financí ve spolupráci se Státní bankou československou ve vydavatelství Economia, a. s., Praha

© federální ministerstvo financí

Adresa redakce: Vinohradská 49,
120 74 Praha 2

Telefon: 253 018 nebo 2110, linka 361

Vedoucí redaktor: Ing. Ivan Kočárník, CSc.

OBSAH

Milena HORČICOVÁ: Je těsné sepětí měn České a Slovenské republiky schůdné? . . . 525

Christopher HEADY—Colin LAWSON: Klíčové otázky vlivu přímých a nepřímých daní na tržní ekonomiku . . . 534

Mojmír HELÍSEK: Zahraniční zadluženost — definice a statistická evidence v publikacích mezinárodních organizací — 2. část . . . 545

Finance a úvěr v zahraničí

Josef MERVART—Marie VAVREJNOVÁ: Srovnání daní důchodového typu — evropské země II . . . 556

Recenze

Petr ZAHRADNÍK: Význam finančních inovací (ed.: Arnold Heertje) . . . 570

Uprostřed čísla:

R. A. MUSGRAVE—P. B. MUSGRAVEOVÁ: **Věřejné finance v teorii a praxi** (3. část): ss. 25—40

Všechny bibliografické údaje včetně údajů o autorských právech jsou uvedeny u prvního pokračování v č. 9/92 tohoto časopisu.

Publikováno po dohodě s vydavatelstvím McGraw—Hill, Inc.

Publishers: Federal Ministry of Finance in Cooperation with Czechoslovak State Bank in Publishing House Economia, Prague

© Federal Ministry of Finance

Editor's Office: Vinohradská 49,
120 74 Prague 2, CSFR

Editor in Chief: Ivan Kočárník

CONTENTS

Milena HORČICOVÁ: Is the Close Linkage of the Czech and Slovak Republic Currencies Passable? . . . 525

Christopher HEADY—Colin LAWSON: Key issues in the Impact of Direct and Indirect Taxes on a Market Economy . . . 534

Mojmír HELÍSEK: Foreign Indebtedness — Definition and Statistical Records in the Publications of International Organizations . . . 545

Finance and Credit Abroad

Josef MERVART—Marie VAVREJNOVÁ: Comparison of Income Type Taxes — European Countries II . . . 556

Book Review

Petr ZAHRADNÍK: Meaning of Financial Innovations (ed. Arnold Heertje) . . . 570

In the middle of this issue:

R. A. MUSGRAVE—P. B. MUSGRAVE: **Public Finance in Theory and Practice** (Part III): pp. 25—40

You can find all bibliographical data including particulars on copyright in part I of the series in No 9/92 of this journal.

Published by arrangement with McGraw—Hill, Inc.

DT: 336.21(4-662)

Srovnání daní důchodového typu — evropské země II

Josef MERVART—Marie VAVREJNOVÁ*

BELGIE

Daň z příjmů

Poplatníky daně jsou belgičtí rezidenti a také ti nerezidenti, kteří jsou příjemci příjmů z belgických zdrojů.

Daňový základ daně z příjmů belgických občanů tvoří součet jejich příjmů ze závislé činnosti (mzdy, platy, odměny), z majetku (movitého i nemovitého), ze svobodných povolání a také důchody. Patří sem i ředitelské odměny (remunerační), které jsou vykazovány společnostmi v nákladech.

Rezidenti přiznávají součet svých čistých příjmů bez ohledu na místo jejich původu. Odstranění možnosti dvojího zdanění příjmů pramenících z území mimo Belgii řeší mezinárodní dohody o zamezení dvojího zdanění a pro země, se kterými dohoda uzavřena nebyla, jsou příjmy z nich pramenící zahrnovány do daňového základu jen ve výši 50 %.

Nerezidenti, kteří žijí dočasně v Belgii, přiznávají do daňového základu pouze příjmy plynoucí z jejich činnosti a majetku v Belgii, a to s výjimkou úroků, dividend a podobných příjmů z movitého majetku, které se do základu nezahrnují. Součet těchto příjmů se snižuje o odpočtové položky spjaté s vydržováním osob závislých na poplatníkovi, pokud žijí v Belgii. Status nerezidenta mohou uplatňovat i cizinci žijící delší dobu v Belgii, pokud jejich pobyt je spjat s vědeckou, úřední, podnikatelskou a podobnou činností.

Některé položky příjmů mohou být zdaňovány pevnou sazbou odděleně od ostatních příjmů poplatníků; jsou to dividendy (25 %), úroky z vkladů (do 505 tis. BEF 10 %, pak je sazba vyšší), splatná hodnota životního pojištění a souhrnná částka důchodu nahrazující jeho periodické platby (16,5 %), příležitostné zisky (33 %).

* Doc. ing. Josef Mervart, CSc. — Doc. ing. Marie Vavrejnová, CSc., pracovníci Ústředního ústavu národohospodářského výzkumu Praha

Redakce příspěvek obdržela 29. 6. 1992.

Daňové sazby jsou závislé na výši daňového základu; uvádí je tabulka č. 1.

Tabulka č. 1

daňový základ [BEF]		daň z nižší částky [BEF]	sazba ze zůstatku [%]
od	do		
0	134 000	—	0
134 000	237 000	—	25
237 000	314 000	25 750	30
314 000	449 000	48 850	40
449 000	1 031 000	102 850	45
1 031 000	1 547 000	364 750	50
1 547 000	2 268 000	622 750	52,5
2 268 000	—	1 001 275	55

Odpočitatelné položky z daňového základu tvoří:

1. Odpočitatelné výdaje, které tvoří:

- normální profesní výdaje spjaté s podnikáním v Belgii do výše 50 %;
- položky vynaložené na nákup benzínu a 75 % položek vynaložených na další náklady spjaté s provozem automobilu;
- platby životního pojištění do určitého limitu, příspěvky na penzijní pojištění do výše 21 000 BEF na osobu a příspěvky na skupinové pojištění osob do stanoveného limitu;
- investování do nákupu akcií vydané zaměstnavatelskou organizací neboli tzv. inovační společností (venture capital company), kde ovšem odpočet je jen částečný;
- úroky spjaté s půjčkou na inovaci a stavební úpravy soukromé nemovitosti (za určitých okolností může být nárokován i odpočet úroku od výnosu nemovitosti anebo část půjčky na renovaci a stavební úpravy nemovitosti).

2. Osobní odpočty a zvýhodnění:

- na závislé děti

počet dětí	výše odpočtu v BEF
1	9 000
2	23 250
3	60 450
4	113 200
5	171 250

Zdravotně postižené dítě je počítáno za dvě osoby:

- na sníženou pracovní schopnost,
- na dávky v nemoci, nezaměstnanosti, penze apod.,
- na investiční výdaje do výše 5 %.

Příjmy manželů jsou zdaňovány zvlášť. Pokud jeden z manželů nepracuje, vzniká druhému manželovi nárok na kompenzaci ve výši 30 % platu do částky průměrně 29 667 BEF ročně.

Odpočitatelné položky a zvýhodnění se upravují podle roční míry inflace; uváděné údaje platí pro rok 1990.

Placení daně Daňové přiznání se provádí vždy za kalendářní rok; musí být podepsáno, datováno a odevzdáno daňovému inspektorátu. Do dvou měsíců od přiznání musí být zaplacen celková částka daně, jejíž placení probíhá během roku zálohově, do státní pokladny. Během těchto dvou měsíců mohou být nárokovány oprávněné změny.

LUCEMBURSKO

Všeobecné zdanění příjmů spadá v Lucembursku pod daň z příjmů, kterou doplňují místní obchodní daně. Určité zvláštnosti jsou v oblasti zdaňování výnosů z kapitálu (viz daň z příjmů).

Daň z příjmů

Poplatníky daně jsou rezidenti i ti nerezidenti, u nichž základ daně tvoří jen příjmy z lucemburských zdrojů. Pokud nerezidenti mají stálé zařízení v Lucembursku, pak jsou z jeho výnosu zdaňováni stejně jako rezidenti, ale s vyšší minimální sazbou na úrovni 15,38 %. Diplomati a pracovníci mezinárodních organizací jsou z lucemburského zdanění vyjmuti. Zdanění v zásadě postihuje stejně příjmy ze závislé i nezávislé činnosti. Lucembursko má dohody o zamezení dvojího zdanění se 17 zeměmi.

Daňový základ Příjmy ze závislé činnosti tvoří mzdy, platy, odměny, důchody a jiné formy úplaty vykonané práce.

Do příjmů z nezávislé činnosti patří všechny druhy zisků z ní plynoucích (včetně ředitelských odměn) a také různé výnosy z majetku. Úroky se zdaňují s možností odpočtů nákladů do výše 1 000 LUF. V případě úroků plynoucích z vkladů u bank je povolen dodatečný standardní odpočet 60 000 LUF (u ženatých 120 000 LUF).

U dividend je povolen odpočet nákladů do 1 000 LUF. Zdanění výnosu obchodu s akciemi podléhají držitelé více než 25 % balíku akcií společnosti. Základem daně je rozdíl mezi kupní a prodejní cenou akcií upravený deflátorem. Výnosy plynoucí z nižšího podílu držby akcií nejsou zdaňovány potud, pokud mezi koupí a prodejem akcií uplyne alespoň 6 měsíců.

Zisky pramenící z prodeje budov a pozemků v soukromém vlastnictví jsou zdaňovány plně. Při prodeji po více než 2 letech držby je třeba v přiznání uplatnit inflační vlivy a za každých 10 let držby majetku je možné si ze zisku odečíst 2 mil. LUF. Zisk z prodeje domu se stálým bydlištěm je z daně vyjmut.

Sazby daně Daň je vypočítávána podle pohyblivé stupnice, přičemž nejvyšší marginální sazba nesmí přesáhnout 51,5 %¹ — viz *tabulka č. 2*.

Odpočitatelné položky

a) U příjmů ze závislé činnosti je tvoří:

— výlohy spojené se zaopatřením a udržením zaměstnání, pokud nejsou hrazeny zaměstnavatelem. Standardní odpočet je ve výši 36 000 LUF (u manželů dvojnásobek);

¹ Včetně uvedených místních obchodních daní a zvláštního příspěvku do fondu nezaměstnanosti ve výši 2,5 %. Průměrná sazba daně se může pohybovat do 50 %.

Tabulka č. 2

zdaňovaný základ [LUF]	daň jednotlivce [LUF]	sazba daně [%]	daň ženatého [LUF]	sazba daně [%]
500 000	48 660	9,73	5 600	1,12
1 000 000	211 300	21,13	97 320	9,73
1 500 000	447 000	29,80	240 120	16,01
2 000 000	697 000	34,85	422 600	21,13
2 500 000	947 000	37,88	644 760	25,79
3 000 000	1 197 000	39,90	894 000	29,80
3 500 000	1 447 000	41,34	1 140 000	32,69
4 000 000	1 697 000	42,43	1 394 000	34,85
4 500 000	1 947 000	43,27	1 644 000	36,53
5 000 000	2 197 000	43,94	1 894 000	37,88
zdaňovaný základ [LUF]	daň ženatého + 1 dítě [LUF]	sazba daně [%]	daň ženatého + 3 děti [LUF]	sazba daně [%]
500 000	0	0	0	0
1 000 000	46 480	4,65	0	0
1 500 000	172 920	11,53	38 520	2,57
2 000 000	355 400	17,77	221 000	11,05
2 500 000	577 560	23,10	443 160	17,73
3 000 000	826 800	27,56	692 400	23,08
3 500 000	1 076 800	30,77	942 400	26,93
4 000 000	1 326 800	33,17	1 192 400	29,81
4 500 000	1 576 800	35,04	1 442 400	32,05
5 000 000	1 820 800	36,54	1 692 400	33,85

— platby na penzijní pojištění, sociální zajištění a podobné pravidelné platby;
 — úroky z půjček na zakoupení domu pro vlastní bydlení. Prvních pět let bydlení je možné odečítat do 60 000 LUF, dalších pět let do 45 000 LUF, další léta do 30 000 LUF;

— do limitu 27 000 LUF ročně na člena domácnosti je možné uplatnit pojistky na život, úraz, nemocnost, nezaměstnanost a automobilovou pojistku, dále úroky ze spotřebních půjček a příspěvky na financování výstavby obytných domů.

b) Osobní odpočty a stravné zahrnují náklady na hospitalizaci, pokud nejsou hrazeny z nemocenského, náklady na vydržování blízkých příbuzných a handicapovaných osob a náklady na zaměstnávání domácího služebnictva.

c) Odpočty u příjmů z podnikatelských činností se týkají:

— nákladů na suroviny a materiál;
 — placení rent, leasingu, bankovních a podobných poplatků, příspěvků na pojištění, režii a administrativu;
 — hrazení škod a ztrát (kromě ztrát na majetku a kapitálu) a ostatních výdajů.

d) Zvláštní programy zvýhodněného zdanění byly přijaty:

— pro manažery a zahraniční experty bank tak, aby byly vyrovnány jejich zvýšené náklady spojené s místem pobytu. Zvýhodnění poplatníci musejí mít zahraniční příslušnost, přechodné pracovní posláním v Lucembursku a jejich maximální počet u jedné instituce nesmí přesahovat počet 4, z nichž jen polovina může být manažerů a polovina expertů. Daňový odpočet činí 25 000 LUF u svobodných a 42 500 LUF u ženatých; na každé dítě se odpočítává 7 500 LUF (pokud studuje na

lucemburské soukromé škole, pak až 15 000 LUF). Odpočty mohou být poskytovány maximálně 60 měsíců. Podrobná ustanovení tu rozlišují postavení rezidentů a nerezidentů; jejich uvedení přesahuje záměr této studie;

— pro investory do filmového podnikání či nových směrů podnikání. Nárok na odpočet musí být dokumentován investičními doklady a nesmí přesáhnout 30 % daňového základu poplatníka v Lucembursku.

Místní obchodní daň

Daň se vypočítává ze zisku podnikatelů (vypočteného pro účely daně z příjmu) bez standardního odpočtu 900 000 LUF a z čisté hodnoty podniků na počátku roku bez standardního odpočtu 2 500 000 LUF. Sazby se místně liší, ale pohybují se kolem 9,1 % ze zisku a kolem 0,5 % z čistého majetku společnosti.

ŠVÉDSKO

Příjmy podléhají státní, resp. místní dani z příjmu, popř. speciální dani z umělecké činnosti, která je srážková, a dani z výnosu kapitálu, která má zvláštní sazby. Způsob zdanění je souhrnně vysvětlen v rámci daně z příjmu.

Daň z příjmu

Poplatníky jsou švédští občané (rezidenti) z příjmů plynoucích z celého světa. Za rezidenty jsou však považováni i cizí občané pobývající ve Švédsku více než 6 měsíců. Švédští občané pobírající mzdy a platy ze zaměstnání v zahraničí — s výjimkou zaměstnání na švédských lodích a švédských, dánských a norských letadlech — jsou z povinnosti vyjmuti, pokud jejich zaměstnání v zahraničí trvá více než 6 měsíců a jsou zdaňováni v zemi zaměstnání.

Nerezidenti jsou zdaňováni z mezd a platů plynoucích ze závislé činnosti vykonávané ve Švédsku. Mezi zdaňované nerezidenty dále patří příjemci důchodů ze stálých zařízení ve Švédsku, příjemci určitých důchodů, příjmů z majetku umístěného ve Švédsku, vč. kapitálových výnosů plynoucích z prodeje tohoto majetku. Nerezidenti neplatí státní daň, ale jen *lokální (místní) daň* se sazbou 25 %. Možné odpočty a úlevy daně jsou u nerezidentů omezenější než u rezidentů. Zahraniční provozovatelé zábavních zařízení (např. lunaparků) a umělci platí *daň z umělecké činnosti*, která je srážková. Nerezidenti dále platí *daň z kapitálových výnosů* plynoucích z neprofesionálních prodejů akcií švédských podniků a z obligací vydaných švédskými společnostmi, ovšem jen v případě, že před prodejními transakcemi bydleli nebo permanentně pobývali na území Švédska po období 10 kalendářních let. Rezidenti přijímající mzdy a platy z činností prováděných ve Švédsku (včetně komisionářství) mohou být ze zdanění vyjmuti, pokud:

- v roce přijetí platby pobývali ve Švédsku méně než 183 dní za 12 měsíců,
- jim mzdu či plat vyplácí zaměstnavatel (resp. zástupce), který nemá stálé sídlo ve Švédsku,
- pokud tyto příjmy netvoří nákladové položky stálého zařízení zaměstnavatele ve Švédsku.

Mezinárodní dohody s více než 20 státy zamezují možnosti dvojího zdanění poplatníků.

Daňový základ Daňový základ tvoří mzdy, platy a různé peněžní i naturální

doplňkové příjmy, renty, důchody, obchodní příjmy, kapitálové výnosy apod., a to způsobem uvedeným vpředu.

Daňové sazby Příjmy ze závislé činnosti a také všechny ostatní příjmy jsou do částky 180 300 SEK ročně zdaňovány místními sazbami daně z příjmů, které se pohybují kolem 30 % s odchylkami podle příjmových pásem. Částky nad 180 300 SEK ročně jsou vedle toho zdaňovány ještě plošnou státní sazbou ve výši 30 %. Celkovou sazbu daně v jednotlivých pásmech ukazuje *tabulka č. 3*.

Tabulka č. 3

pásma příjmů [SEK]		sazba daně [%]
přes částku	do částky	
—	59 800	30
59 800	93 000	22,5
93 000	97 800	30
97 800	179 800	33
179 800	180 300	30
180 300	—	50

Dividendy, úroky, renty a podobné *příjmy z kapitálu* se plošně zdaňují 30 %, pokud jejich zdrojem není podnikatelská činnost; v tomto případě je zdaňován příjem podle uvedených pásem. Jestliže příjem z rent přesahuje 50 % příjmů z nezávislých činností, pak je připočítáván k ostatním příjmům.

Ředitelské odměny se zdaňují připočtením k ostatním příjmům.

Odpočitatelné položky

- a) U příjmů ze závislé práce a penzí (důchodů) odpočitatelné položky tvoří:
- všeobecná srážka 10 % mzdy až do výše 4 000 SEK;
 - náklady na dopravu mezi bydlištěm a místem zaměstnání; jde-li o náklady za užití osobního automobilu, řídí se srážky ročními předpisy Státního daňového úřadu (v roce 1991 bylo možné srážet 1,10 SEK na 1 km cesty);
 - placení důchodového (životního) pojištění do výše 10 % mzdy;
 - výživné bývalým manželům (choti) do určitých limitů (stanovovaných ročně);
 - osobní srážky a úlevy od 10 300 SEK do 18 500 SEK podle vpředu uvedených pásem příjmů (zpřesňují se ročně, uvedené částky platí pro rok 1991).

b) U obchodních příjmů je tvoří:

- obchodní (podnikatelské) náklady zachycené v účetních knihách a odčítané od zjištěného zisku; nelze do nich zahrnout nákladné pohoštění a zábavu a platby za alkoholické nápoje (lihoviny, víno);
- tvorba rezerv k vyrovnání daní (ve vztahu k ročním mzdám nebo obchodním příjmům); jejich zůstatek z minulého roku se připočítává k daňovému základu následujícího roku, ovšem vytváří se nová rezerva podle stejných pravidel;
- ztráty z obchodních činností mohou být hrazeny z budoucích příjmů bez omezení času (před rokem 1991 platil limit 6 let); ztráty z kapitálu mohou být do výše 70 % odčítány z výnosu kapitálu. Jestliže dochází k čistému kapitálovému úbytku, může být do 30 % čistý úbytek kapitálu odčítán od místních a státních daní z příjmu.

Placení daně Fiskální rok končí 31. prosincem, takže daňový základ tvoří zdanitelné příjmy za kalendářní rok. Daňové přiznání se provádí spolu s platbou daní do 15. února následujícího roku a v určitých případech do 31. března.

Daně z mezd, platů, remunerace a podobných peněžních požitků se vybírají srážkově u zaměstnavatele a platí průběžně. Předběžné platby daně z ostatních příjmů se provádějí 6krát ročně k 18. březnu, 18. květnu, 10. červenci, 18. září, 18. listopadu a 18. lednu. Rozdíly mezi předběžnými platbami a skutečnou daňovou povinností se zohlední v daňovém přiznání a v případě nedostupnosti dokladů musejí být uhrazeny nejpozději do 30. dubna po daňovém přiznání.

ŠPANĚLSKO

Daň z příjmů

Ve Španělsku podléhají dani z příjmů příjmy ze závislé činnosti, z nezávislé činnosti a z výnosu kapitálu.

Poplatníky daně jsou rezidenti nebo osoby, jejichž zdroj příjmů je ve Španělsku. Za rezidenty se pro daňové účely považují osoby, které tráví více než 183 dnů kalendářního roku ve Španělsku. Během fiskálního roku Španělsko neuznává rezidenční změnu. Rezidenti jsou zdaňováni za příjmy z celého světa, nerezidenti pouze za příjmy ze španělských zdrojů. Jejich příjmy podléhají plošnému zdanění se sazbou 25 %, s výjimkou kapitálových výnosů, které jsou zdanitelné 35%ní sazbou. Nerezidenti obecně nejsou oprávněni k odepisování výdajů z daňového základu.

Španělský rezident může odečítat daň, kterou zaplatil v cizině, aby se vyhnul dvojímu zdanění. Španělsko uzavřelo dosud daňové dohody s 23 vládami, se kterými má významné obchodní a ekonomické vztahy.

Daňovým základem jsou veškeré odměny přijaté za osobní služby, jako jsou mzdy, platy, penze, obchodní a jiné odměny, příjmy z veškerých průmyslových, obchodních, profesních a uměleckých aktivit provozovaných plátcem daně.

Ztráty z jakékoliv podnikatelské činnosti mohou být přeneseny do příštích pěti let bez omezení.

Daňová sazba je rozdělena podle šestnácti pásem příjmů, od nulové po 56 % — viz tabulka č. 4

Odpočitatelné položky Ze zdaňovaného příjmu mohou být odečteny příspěvky na sociální zabezpečení a dále 2 % hrubého zaměstnaneckého příjmu. Příspěvky na španělský penzijní program — placené jak zaměstnancem, tak zaměstnavatelem — jsou odečitatelné ze zdaňovaného příjmu do výše 15 % čistého pracovního důchodu zaměstnance. Celkový odpočet ze zdaňovaného příjmu nesmí přesáhnout 0,5 mil. ESP ročně. Pro spojené plátce (manžele) je limitem 1 mil. ESP, případně 1,5 mil. ESP, pokud mají dostatečně velký příjem, aby přispívali na tento penzijní program.

Osobní odpočty a úlevy Španělsko uplatňuje značně širokou škálu odpočtů sociálního charakteru, a to jak v pevných částkách, tak v procentech.

Pevné částky:

— každé závislé dítě do 30 let, které žije s plátcem a nevydělává více než 136,5 tis. ESP ročně 20 000,—

Tabulka č. 4

zdanitelný příjem [ESP]		daň na nižší částku [ESP]	sazba na přesahující částku [%]
od	do		
—	681 300	—	0
681 300	1 135 500	—	25
1 135 500	1 703 250	113 550	26
1 703 250	2 271 000	261 165	27
2 271 000	2 838 750	414 458	28
2 838 750	3 406 500	573 428	30
3 406 500	3 974 250	743 753	32
3 974 250	4 542 000	925 433	34
4 542 000	5 109 750	1 118 468	36
5 109 750	5 677 500	1 322 858	38,5
5 677 500	6 245 250	1 551 441	41
6 245 250	6 813 000	1 774 219	43,5
6 813 000	7 380 750	2 021 190	46
7 380 750	7 948 500	2 282 355	48,5
7 948 500	8 516 250	2 557 714	51
8 516 250	9 084 000	2 847 266	53,5
9 084 000	—	3 151 013	56

- každá dospělá osoba, která žije s plátcem, jejíž roční příjem nepřesahuje 681,0 tis. ESP 15 000,—
- každý plátec a člen jeho rodiny přes 70 let věku 15 000,—
- každý invalidní člen rodiny, který vydělá méně než 136,5 tis. ESP ročně 50 000,—

Jestliže manželé žijí odděleně, dostává slevu ten, se kterým děti nebo dospělí žijí. Jestliže dítě nebo dospělí žijí s oběma manželi, každý z manželů má nárok na 50 % odpočtu.

Procentuální částky:

- výdaje v nemoci nebo při nehodách 15 %
- prémie životního a úrazového pojištění placené španělským pojišťovacím společností 10 %
- částky placené za získání nově postaveného domu bez ohledu na jeho použití, byl-li získán před rokem 1991 10 %
- částky vynaložené na sídlo poplatníka 15 %
- částky zaplacené za získání, údržbu a opravy majetku, který je určen pro kulturní potřeby 15 %

Částky odpočtů pro výše uvedené investice nesmějí přesahovat 30 % zdanitelného příjmu poplatníka v daném roce.

Investice uvedené pod bodem 3 a 5 musejí být pro získání odpočtu v držení plátce daně nejméně 3 roky. Jestliže manželé žijí odděleně, mají nárok na odpočet podle podílu na vlastnictví. Při společném vlastnictví platí každý polovinu.

Odpočitatelnými výdaji jsou dále u podnikatelů veškeré výdaje nezbytné pro provádění podnikatelských aktivit, včetně odpisů jmění, které se vztahuje k podnikatelským aktivitám.

Výnosy z prodeje nebo směny majetku jsou přičteny k hrubému příjmu fyzické osoby a zdaňovány jako normální příjmy.

Kapitálové ztráty mohou být však vyúčtovány pouze proti kapitálovým výno-

sům. Každý převis může být přenesen a hrazen z kapitálových výnosů nejbližších pěti fiskálních let.

Placení daně Španělský systém je také založen na daňovém přiznání. To se podává od 1. května do 30. června následujícího po kalendářním roce. Daň se platí spolu s přiznáním, ale 60 % daně může být zaplaceno v červnu a zbývajících 40 % do 5. listopadu bez vybírání úroků. Dále pak se již z dlužných částek úrok platí.

Daně z výnosu kapitálu

Tato kategorie zahrnuje dividendy, úroky a zisky z vydavatelské činnosti a průmyslového vlastnictví, které jsou zdanitelné jako všechny příjmy. U španělských příjmů z dividend je daňový odpočet 10 % z hodnoty přijatých dividend.

Úrokové příjmy a kapitálové výnosy nerezidentů získané z obligací a jiných cenných papírů z nerezidentních jednotek ve Španělsku nebo z dlužních úpisů kryjících státní dluh zdanitelné nejsou. Úrokové příjmy a kapitálové výnosy odvozené z obligací a dlužních úpisů vydaných rezidentními jednotkami nebo osobami nejsou zdanitelné tehdy, pokud je plátce rezidentem některé ze zemí Evropského společenství.

ŠVÝCARSKO

Švýcarský daňový systém je tříúrovňový — federální, kantonální a komunální. Federální daně jsou jednotné, každý z 26 kantonů má však daně své, přičemž tyto daně se v jednotlivých kantonech značně liší. Z tohoto důvodu je z hlediska daní výběr bydliště velmi důležitý.

Daň z příjmů

Daňovým poplatníkem je rezident za příjmy z celého světa. Za rezidenta je považován občan usedlý ve Švýcarsku nebo osoby hodlající tam strávit delší dobu, která činí ve většině kantonů 3 měsíce. Osoba, která chce ve Švýcarsku pracovat, musí mít kromě pobytového povolení i povolení pracovní; jeho získání je relativně jednoduché pro tři měsíce, obtížné pro 1 rok.

Federální nejvyšší soud a daňová praxe vytvořily pravidla pro rozmístění daňových závazků mezi kantony tak, aby bylo zamezeno dvojí zdanění. Z hlediska mezinárodního bylo za tímto účelem uzavřeno 32 smluv s různými zeměmi. Většina z nich je založena na modelu navrženém OECD.

Daňový základ zahrnuje v podstatě všechny příjmy rezidenta, které tvoří: příjmy ze zaměstnání, příjmy z podnikatelské činnosti a sebezaměstnání, příjmy z kapitálových výnosů.

Odměna pro ředitele-rezidenta od švýcarské společnosti je považována za normálně zdaňovaný příjem, tedy za část celkových příjmů. Ředitelská odměna od nešvýcarské společnosti tvoří součást celkových zdaňovaných příjmů také, pokud nestanoví smlouva něco jiného. Odměny ředitelům-nerezidentům od švýcarských společností jsou zdaňovány podle švýcarských předpisů, pokud opět nestanoví smlouva jinak.

Daňové sazby Vzhledem k víceúrovňovému systému daní neexistují ve Švýcarsku průměrné daňové sazby. Maximální celková sazba federální daně je 11,5 %, kantonální a komunální daně mají maximální souhrnnou sazbu cca 35 %.

Speciální formu daně, v podstatě paušál (lump-sum taxation), mohou platit cizinci-rezidenti, kteří ve Švýcarsku nepracují, nebo švýcarští občané žijící posledních 10 let v cizině, kteří nejsou ani zaměstnání, ani neprovádějí žádnou podnikatelskou činnost ve Švýcarsku (aktivity vně Švýcarska se v úvahu neberou). Daň se platí z příjmů, které kryjí životní náklady poplatníka a jeho rodiny a pocházejí např. z několika rent. Nesmějí být nižší než daň, která by se zaplatila z částky rovnající se sumě následujících položek:

- příjmy z nemovitého majetku ve Švýcarsku,
- příjmy ze švýcarských investic,
- příjmy z jakéhokoli jiného majetku umístěného ve Švýcarsku,
- příjmy ze švýcarských patentů, autorských práv a podobných vlastnických práv,
- penze a doživotní renty placené ze švýcarských zdrojů,
- smluvní příjmy.

V řadě kantonů je dovoleno nepracujícímu rezidentovi zvolit si místo regulérní kantonální daně z příjmů paušál. V některých kantonech je to spíše otázka dohody mezi daňovým úřadem a poplatníkem než statutární opatření.

Odpočitatelné položky tvoří nezbytné výdaje, které nabíhají v souvislosti se zaměstnaneckým příjmem, udržováním a běžnými náklady nemovitostí, dlužné úroky, pojišťovací prémie, náklady na vzdělání atd. U podnikatelských příjmů jsou odpočitatelné veškeré nezbytné výdaje vznikající při podnikatelské nebo profesní činnosti. Některé položky (pojistné prémie, náklady na vzdělávání atd.) mají standardizované odpočitatelné částky. Ve Švýcarsku nejsou žádné zvláštní osobní daňové úlevy, pouze ve většině kantonů existují malé standardizované úlevy (na děti apod.).

Placení daně. Federální daň z příjmů vychází z dvouletého daňového základu: např. daň za kalendářní rok 1991 a 1992 je každá založena na průměrném příjmu za léta 1989 a 1990 (past period reference system). Daň za rok 1991 byla splatná k 31. březnu 1992, za rok 1992 bude k 31. březnu 1993 atd. Pro první období daňové platby daňového plátce platí speciální pravidla. Ta platí také pro daňové poplatníky v případě, že se podstatně změní jejich situace, např. při změně oboru podnikání nebo profese, po rozvodu, tedy obecně při změně druhů příjmů a změně rodinné situace.

Kantonální a komunální daně: některé kantony používají stejného systému jako federace (tj. dvouletou bázi), jiné používají příjmovou bázi z minulého nebo běžného roku. Daňová sazba se skládá ze základní sazby a z koeficientu, který se může každoročně měnit. Komunální daňová sazba je většinou určitým procentem kantonální sazby. Daňový základ je v zásadě stejný jako pro federální daň.

Daň z výnosu kapitálu

Daň z výnosu kapitálu postihuje příjmy z akcií, z veřejných obligací, dlužních úpisů a z bankovních úvěrů. Má formu srážky ve výši 35 %. Výnosy z prodeje nebo směny podnikatelských aktivit pro federální zdanění jsou považovány za normální příjmy. Některé kantony vybírají speciální daň z příjmů z prodeje nebo převodu nemovitých aktiv. Neobchodní kapitálové výnosy nejsou zdaňovány ani na federální úrovni, ani ve většině kantonů.

Daň z příjmu

Poplatníky daně z příjmů ve Francii jsou rezidenti, kteří platí daň z příjmů ze všech zdrojů, a nerezidenti, kteří platí daň pouze z francouzských zdrojů. Rezident je definován jako osoba francouzské nebo cizí národnosti, jejíž hlavní bydliště, profesní aktivita nebo „centrum ekonomických zájmů“ je ve Francii. Znamená to, že pojem rezidence je širší než pojem trvalého bydliště.

Francie má uzavřené smlouvy o zamezení dvojího zdanění s více než 70 zeměmi. Obecně není povolen odpočet daně placené v cizině s výjimkou daní srážených z dividend, úroků a licencí. Jiný příjem získaný rezidentem v cizině a zdaněný v zemi, se kterou je uzavřena smlouva, není zdanitelný ve Francii, ale uvádí se v přiznání kvůli výpočtu skutečné daňové sazby. Ve smlouvách s jednotlivými zeměmi jsou podrobně upravena daňová pravidla rezidentů a nerezidentů.

Daňový základ tvoří příjmy ze zaměstnání, příjmy ze sebezaměstnání a z podnikatelské činnosti a příjmy z výnosu kapitálu.

Daňové sazby. Daň z příjmů je ve Francii stanovena progresivní sazbou v maximální výši 56,8 %. Pro sladění progresivní daňové sazby s platební schopností domácností se používá ve Francii pravidla tzv. rodinného koeficientu: podle tohoto systému jsou příjmová pásma pro příslušnou daňovou sazbu určena dělením zdanitelného příjmu počtem úlev, které může poplatník uplatňovat. Celková daňová povinnost je pak vypočítána násobením daně na jednu úlevu počtem nárokovaných úlev. Jde o tyto úlevy:

svobodný jednotlivec	1
manželský pár (bezdětný)	2
jedno dítě	2,5
2 děti	3

Na každé další závislé dítě je jedna další úleva. Jsou však také stanoveny určité limity úlev vyplývajících z rodinného koeficientu.

Progresivní daňová sazba bere v úvahu rodinný koeficient. Např. zdanění příjmu bezdětné rodiny (to znamená s dvěma úlevami) v roce 1990 ukazuje *tabulka č. 5*.

Manželé vyplňují společné daňové přiznání a musejí uvést i příjem závislých dětí, pokud nějaký mají.

Sebezaměstnavatelé jsou zdaňováni progresivní sazbou podle rezidentského principu. Pro daňové účely jsou rozdělováni do tří skupin podle druhu aktivit: komerční aktivity, profesní a zemědělské. U první skupiny poplatníků je uplatňován požadavek započítávání do zdaňovaného základu veškerých fakturovaných příjmů (*accrual method of accounting*) a odpočítávány jsou k nim se vztahující výdaje; u skupiny profesních a zemědělských aktivit je používána metoda skutečně přijatých příjmů a skutečně placených výdajů během kalendářního roku (*cash basis method of accounting*). V zemědělských aktivitách, za které se považuje rostlinná výroba a chov dobytka, jsou vzhledem k proměnlivému charakteru příjmů používána ještě specifická daňová pravidla.

Nerezidenti podléhají dani z francouzských zdrojů příjmů, kterou jim sráží zaměstnavatel progresivní sazbou 0,15 a 25 % po odečtení příspěvků na sociální zabezpečení a standardních 10- a 20%ních odpočtů). V roce 1990 byla pro uvedené sazby stanovena příjmová pásma uvedená v *tabulce č. 6*.

Tabulka č. 5

zdanitelný příjem [FRF]		sazba [%]
od	do	
0	36 280	0,0
36 280	37 920	5
37 920	44 940	9,6
44 940	71 040	14,4
71 040	91 320	19,2
91 320	114 640	14
114 640	138 740	28,8
138 740	160 060	33,6
160 060	266 680	38,4
266 680	366 800	43,2
366 800	433 880	49
433 880	493 540	53,9
493 540		56,8

Tabulka č. 6

roční příjem [FRF]		sazba [%]
od	do	
0	53 870	0
53 870	156 370	15
156 370	—	25

Pokud je doba pobytu nerezidenta kratší než rok, daňový příjem se příslušně upraví.

Daňové úlevy se ve Francii liší podle jednotlivých kategorií plátců daně z příjmů.

Z mezd a platů se (po odpočtu příspěvků na sociální zabezpečení) odpočítává 10 % až do výše 66 950 FRF, 20 % ze zbytku až do stropu 121 400 FRF.

Daněproště příjmy jsou:

- příspěvky na lékařskou péči,
- úroky, ze kterých již daň sražena byla,
- ze životních pojistek,
- určité zisky z cenných papírů,
- výdělek francouzského rezidenta pracujícího v zahraničí pro zaměstnavatele zavedeného ve Francii.

Odpočitatelné výdaje:

- investice do nemovitostí, které budou pronajímány,
- úroky z půjček na nákup hlavního bydlení,
- prémie životního pojištění,
- dary na charitativní účely (do určitého limitu),
- výdaje na péči o děti do 7 let, pokud oba rodiče pracují nebo pokračují v univerzitních studiích,
- výživné na děti (omezené pro děti nad 18 let).

Daňoví poplatníci si mohou odečíst 10 % čistého příjmu do limitu 66 950 FRF jako slevy na neuhrazené výdaje bez dokladů nebo mohou požadovat odpočet skutečných výdajů podle konkrétního seznamu.

Další odpočitatelné výdaje z příjmů sebezaměstnavatelů a z podnikatelských příjmů zahrnují:

- hodnotu materiálových nákladů a zásob,
- výdaje podnikatelské povahy (nájemné, pachtovné, finanční poplatky, příspěvky na sociální zabezpečení sebezaměstnavatele),
- úhrady ztrát, je-li použita při účtování metoda momentu odeslané faktury.

Ředitelské odměny nemají ve Francii nárok na 10%ní a 20%ní odpočet z daňového základu jako příjemci mezd a platů, nýbrž jsou zdaňovány jako dividendy (viz daň z výnosu kapitálu). Ředitelé-nerezidenti podléhají 25%ní daňové srážce, pokud smlouva nestanoví jinak.

Placení daně. Francouzští rezidenti podávají k 28. únoru daňové přiznání, jež obsahuje čisté příjmy a náklady vzniklé během předchozího kalendářního roku. Jiné příjmy, jako např. kapitálové výnosy, jsou uvedeny ve zvláštní příloze. Daňový poplatník rozděluje daňové platby na třetiny, k 15. únoru, 15. květnu a třetí třetinu platí mezi zářím a 15. prosincem. Může se také rozhodnout platit měsíční částky ve výši $\frac{1}{10}$ daně předchozího roku, se zbytkem splatným koncem roku. Za nedodržení lhůty pro daňové přiznání nebo opožděné placení se platí pokuta ve výši 10 % z částky daně.

Lhůta pro daňové přiznání nerezidentů je mezi 30. dubnem a 30. červnem, v závislosti na individuálních podmínkách smlouvy s danou zemí.

Daň z kapitálových výnosů

Úroky a dividendy jsou ve Francii zdaňovány obecnou sazbou daně z příjmů. Pro manželský pár je vyjmut ze zdanění příjem do výše 16 000 FRF, u jednotlivce tato hranice činí 8 000 FRF.

Příjmy domácností z prodeje akcií a obligací, pokud přesáhnou částku 307 000 FRF ročně, se zdaňují sazbou 17 %. Pokud je však majetek domácnosti vložen do společnosti, jejíž příjem podléhá dani z příjmu, a tento majetek dosahuje 25% podílu ve společnosti, podléhá kapitálový výnos domácnosti, bez ohledu na jeho výši, 17%nímu zdanění.

Příjmy z prodeje nemovitostí držných ve vlastnictví dva roky nebo méně jsou zdaňovány jako normální příjem. Příjmy z nemovitostí, které byly ve vlastnictví prodávajícího déle než dva roky (tzv. dlouhodobé kapitálové výnosy), jsou kalkulovány jako rozdíl mezi prodejní cenou a nákupní cenou upravenou o inflační koeficient. Výnos je pak redukován za každý rok přesahující počáteční dva roky o 3,33 %. Aby byl efekt progresivní sazby minimalizován, je jedna pětina dlouhodobého kapitálového výnosu připočtena k souhrnu normálně zdaňovaných příjmů. Daň se pak počítá při použití progresivní sazby a systému rodinného koeficientu nejprve pro normální zdaňovaný příjem a následně pro normální zdaňovaný příjem plus pětinu příjmu z kapitálových výnosů. Rozdíl mezi těmito dvěma vypočtenými částkami daně se násobí pěti a přičte se k dani vypočítané pouze pro normálně zdaňovaný příjem. Výsledek je celková daňová povinnost fyzické osoby.

LITERATURA

Aufgaben und Ziele einer neuen Finanzpolitik. Schriftenreihe — Heft 36. Bonn, Bundesministerium der Finanzen 1986.

CNOSSEU, S.—MESSERE, K.: Income Tax Reforms in OECD Member Countries. Bulletin OECD (International Bureau of Fiscal Documentation), October 1990.

The Role of Tax Reform in Central and Eastern European Economies. Paris. OECD 1991.

The Taxation of Companies in Europe, Guides to European Taxation. Amsterdam, International Bureau of Fiscal Documentation 1990.

Taxing Profit in a Global Economy. Paris, OECD 1991.

Unsere Steuern von A—Z. Bonn, Bundesministerium der Finanzen, Reihe Bürgerinformationen 1989.

Worldwide Personal Tax Guide. New York, Ernst Young's International Business Services 1991.

SUMMARY

Comparison of Income Type Taxes — European Countries II

This article is a second part of an international comparison of income tax systems. In this case Belgium, Luxembourg, Sweden, Spain, Swiss, and France are included. This comparison is concerned with tax payers, tax base, deductibles, exemptions, and effective tax payments.